

Arvioinnin aamukahvit – itsearviointi kehittämisen työkaluna

Pirjo Hamari

Museovirasto/Museoalan kehittäminen

Arvioinnin aamukahvit 23.11.2023

Museovirasto

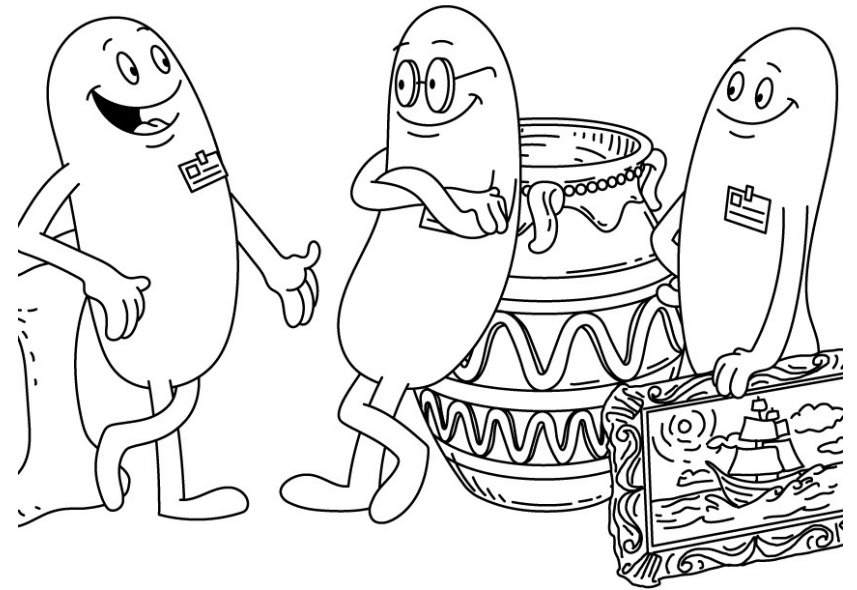
MUSEUMS OF IMPACT

Mikä on museoiden arviointimalli?

Arviointimalli on työkalu, joka tukee museon toiminnan kehittämistä ja omasta toiminnasta oppimista.

Mallin avulla museo voi **tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämispainopisteitä** sekä tarkastella toimintaansa tavoitteellisuuden ja vaikuttavuuden näkökulmista.

Kyse on siis itsenäisestä toiminnan ja organisaation kehittämisestä.

Käykää
yhteistä
keskustelua
mallin tuella

Tunnistakaa
kehittämiskohteenne

Tarttukaa
toimeen ja
tehkää
muutos

Hahmotamme
tehtävämme
paremmin

Vahvistamme
yhteistä
näkemystä

Muutamme
suuntaa

Valmistaudumme
strategiatyöhön

Siirrämme
osaamista

Kaipaamme
yhteistä
keskustelualustaa

Museovirasto

Itsearviointi ja kehittävä arviointi työkaluina

Itsearviointi on prosessi, jossa havainnoidaan, analysoidaan ja parannetaan omia toimia tai tuloksia.

Itsearviointi auttaa organisaatiota tunnistamaan vahvuutensa ja kehittämistarpeensa.

Itsearviointi on prosessi, jossa rakennetaan keskinäistä ymmärrystä organisaation itselleen asettamista tavoitteista ja valitsemistaan toimista.

Kehittävä arviointi on arviointitapa, joka auttaa kehitys- ja muutosprosesseissa monimutkaisissa tai epävarmoissa ympäristöissä. Lähestymistapa korostaa yhdessä tekemistä, systeemistä lähestymistapaa ja reaaliaikaista palautetta johdolle, mikä mahdollistaa jatkuvan kehityskierron ja systeemisen uudistumisen.

Itsearviointi auttaa sinua kysymään itseltäsi ja organisaatioltasi:

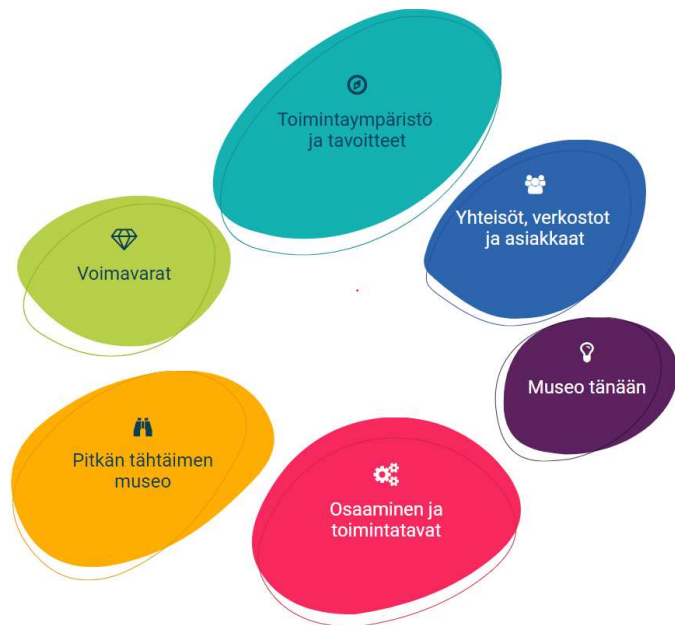
- **Millaista vaikutusta** museo pyrkii saamaan aikaan yhteisössään? Olemmeko strategisesti kypsiä? Miten museo voi hallita vaikutustaan?
- Antaako museo **toimintaympäristön** vaikuttaa toimintaansa?
- Onko museon nykyisillä **palveluilla** mahdollista saavuttaa halutut vaikutukset?
- **Kenelle ja kenen** kanssa palvelut suunnitellaan ja toteutetaan?
- Miten museon **resurssit** otetaan aktiivisesti käyttöön toiminnan ja palveluiden vaikuttavuuden parantamiseksi?
- Millainen **toimintakulttuuri ja toimintatavat** mahdollistavat museon vaikuttamisen?

Museovirasto

Museoviraston tarjoamat museoiden arviointimallit, osa 1: Museoarviointi

Museoarviointi

Arviointikysymykset:

Katso arviointiasteikko

1 Museon rooli ja tehtävä yhteisöjensä muistina on kirkas.

1

2

3

4

5

Jätetään vastaamatta

X

2 Museo kehittää aktiivisesti tapoja, joilla sen kokoelmat ja tietovarannot voivat olla vaikuttamassa ihmisten elämään.

1

2

3

4

5

Jätetään vastaamatta

X

3 Museo arvioi kokoelmiensa ja tietovarantojensa merkitystä ja arvoa yhdessä yhteisöjensä kanssa.

1

2

3

4

5

Jätetään vastaamatta

X

Museoiden itsearviointimalli

TOIMINTAYMPÄRISTÖ, VALINNAT JA TAVOITTEET

Toimintaympäristö ja museon profiili

Museon strategiset tavoitteet

Toimeenpano, seuranta ja arviointi

YHTEISÖT, VERKOSTOT, ASIAKKAAT JA YLEISÖT

Yhteisöt ja verkostot

Asiakkaat ja yleisöt

Vapaaehtoiset

VOIMAVARAT

Kokoelmat

Tieto

Tilat ja kiinteistöt

Talous

Liiketoiminta ja varainhankinta

OSAAMINEN JA TOIMINTATAVAT

Osaaminen museossa

Henkilöstön hyvinvointi

Yhteiset päämäärät ja vuorovaikutus

Visionäärisyys, joustavuus ja ketteryys

Organisaatio ja prosessit

MUSEO TÄNÄÄN

Palveluvalikoima

Mahdollistajan rooli

Palveluiden saavutettavuus

Avaaminen ja jakaminen

PITKÄN TÄHTÄIMEN MUSEO

Museo yhteisönsä muisti

Museo kulttuuri- ja luonnonympäristötoimijana

Museo taide- ja kulttuurikentän toimijana

Museo tutkimuskentän toimijana ja tiedon tuottajana

Museo vaikuttajana yhteiskunnan muilla sektoreilla

Museoarviointi.fi

Museoiden arviointimalli

Arviointimalli on työkalu, joka tukee museon toiminnan kehittämistä ja omasta toiminnasta oppimista. Mallin avulla museo voi tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kehittämisspainopisteitä sekä tarkastella toimintaansa tavoitteellisuuden ja vaikuttavuuden näkökulmista.

Arviointimalli (PDF)

Ohjeet ja sanasto (PDF)

Utvärderingsmodell för museer (PDF)

Instruktioner och termer (PDF)

Kirjaudu

Rekisteröidy

Museoiden arviointimalli, [Museovirasto](#) 2016

Museovirasto

Yhteisöt ja verkostot

Keskustelkaa:

Minkälaisia yhteisöjä, kumppaneita tai verkostoja museollanne on tai tulisi olla?

Toimitaanko museossanne yhteisöjen kanssa ja mitä yhteisöllinen toiminta museossanne tarkoittaa?

Arviointikysymykset:

Katso arviointiasteikko **i**

1 Museo on arvioinut ja määritellyt roolejaan yhteisöissään.

1

2

3

4

5

Jätetään
vastaamatta **x**

Takaisin etusivulle

- 📍 Toimintaympäristö ja tavoitteet
- 👤 Yhteisöt, verkostot ja asiakkaat
- Yhteisöt ja verkostot**
- 👤 Asiakkaat ja yleisöt
- 📄 Vapaaehtoiset
- 📄 Yhteenveto

- 💎 Voimavarat
- ⚙️ Osaaminen ja toimintatavat
- 💡 Museo tänään
- 🏠 Pitkän tähtäimen museo
- 📊 Museon kehittämiskohteet

Luo raportti (PDF)

Museoiden arviointimalli

Arviointiasteikko:

- 1 - toteutuu erittäin heikosti / *asiasta ei ole näyttöä, eikä siitä ole keskusteltu*
- 2 - toteutuu välttävästi / *asia on puheen tasolla ja sitä aiotaan edistää, mutta siitä ei ole vielä näyttöä*
- 3 - toteutuu tyydyttävästi / *asiaa on suunniteltu ja kokeiltu, mutta se ei toimi käytännössä toivotulla tavalla*
- 4 - toteutuu hyvin / *asia toimii käytännössä hyvin ja sitä kehitetään*
- 5 - toteutuu erittäin hyvin / *asia toimii käytännössä, sitä kehitetään ja se on toiminnan erityinen vahvuus*

Museoiden arviointimallit, osa 2:

MOI-itsearviointimalli

Museoiden vaikuttavuuden lisäämistä tukeva MOI-itsearviointimalli on joustava, ei ole vain yhtä oikeaa tapaa tehdä museon itsearviointia mallin avulla. Mallia voivat käyttää hyvin erilaiset museot riippumatta niiden tyypistä tai koosta.

MOI-malli koostuu moduuleista, joista jokainen sisältää useita väittämiä, joita arvioidaan oman museon näkökulmasta. Mallin kahdeksan moduulia on jaettu Mahdollistaja- ja Vaikuttavuus-moduuleihin.

Mahdollistaja-moduulit

- Vaikuttavuustavoitteet ja strategia
- Organisaatiokulttuuri ja osaaminen
- Resurssit ja palveluiden kehittäminen
- Digitaalinen yleisötyö

Vaikuttavuus-moduulit

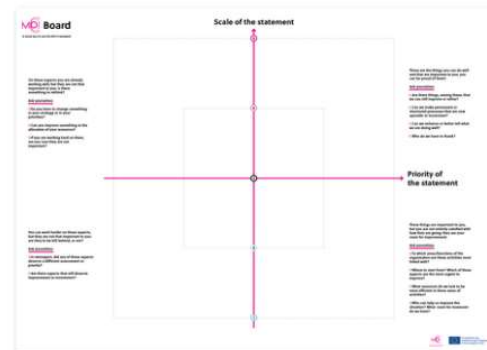
- Yhteiskunnallinen merkitys
- Yhteisöt ja yhteinen perintö
- Kestävät organisaatiot ja yhteiskunnat
- Oleellinen ja luotettava tieto

MOI-mallin työkalut ja aineistot

MOI-malli tarjoaa erilaisia työkaluja:

- MOI-työkirjat
- MOI-arviointipohja
- MOI-kortit
- Lisäksi ohjeistus fasilitaattoreille ja sanasto
- Aineistot löytyvät NEMOn verkkosivuilta: www.nemo.org/museumsofimpact

MOI FRAMEWORK

IMPROVE YOUR MUSEUM'S IMPACT

The MOI Framework is an impact-oriented evaluation framework specifically designed to reflect current issues in the societal impact of museums. You can use the framework to take a critical and shared look at your museum's activities and performance to find the potential area(s) for development towards increased impact.

On this webpage you will find the English version of the MOI Framework, but all material is also translated into [Eesti](#) (Estonian), [Deutsch](#) (German) and [Italiano](#) (Italian).

Self-evaluation helps organisations to identify their strengths and development needs. Self-evaluation is a process of observing, analysing, and improving one's own actions or results, and building mutual understanding about the

Kolme tapaa käyttää MOI-mallia: klassinen tapa

Klassisessa tavassa käytetään MOI-työkirjoja.

- Kahdeksan työkirjaa, yksi per moduuli. Lisäksi kehittämistyökirja, johon kootaan kehittämisajatukset.
- Ei tarvita muita välineitä.
- Tallennettavia pdf-tiedostoja, joihin voi tehdä omia merkintöjä.
- Työkirjat voi vaihtoehtoisesti tulostaa ja täyttää käsin.

VAIKUTTAVUUS-MODUULI:
Yhteisöt ja yhteinen perintö

YHTEISKUNTA JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Tiedämmekö, kenen kulttuuriperintöä vaalimme?

1. Olemme tunnistanee yhteisöt, joiden kulttuuriperintöä vaalimme.

2. Roolimme ja tehtävämme yhteisöjen muistin ylläpitäjänä on selkeä ja harkittu.

3. Otamme yhteisöt aktiivisesti mukaan yhteisen kulttuuriperintömme vaalimiseen.

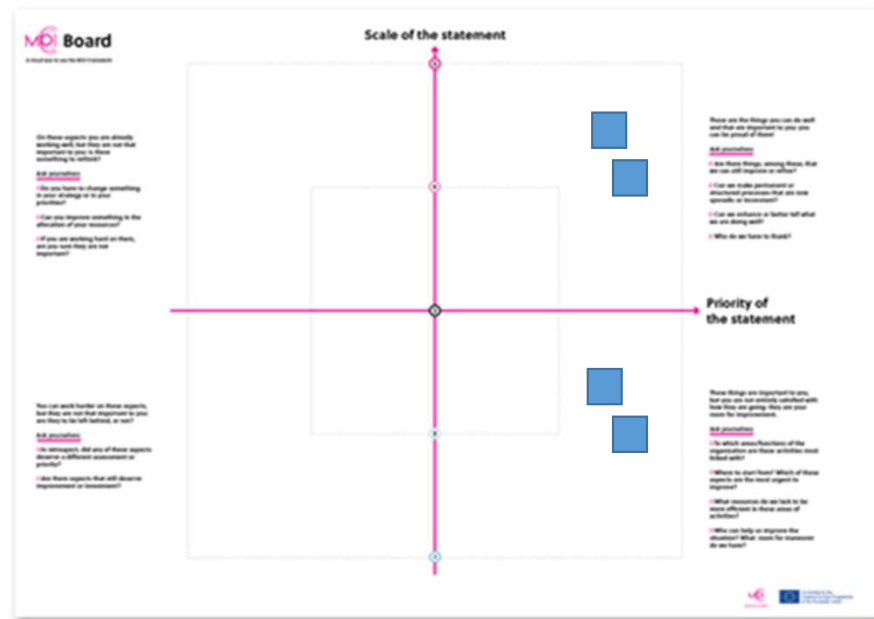
Keskustelumuistiinpanot:

TÄHÄN OMIA MUISTIINPANOJA KESKUSTELUSTA

Kolme tapaa käyttää MOI-mallia: visuaalinen tapa

Visuaalisessa tavassa käytetään MOI-työkirjojen lisäksi apuna arviointipohjaa.

- Verkkosivuilta ladattava ja tulostettava A1-kokoinen arviointipohja.
- Tässä tavassa voidaan mallin väittämien arvioinnin lisäksi pohtia väittämien aiheen tärkeyttä museolle > voidaan hahmottaa omalle museolle tärkeät kehittämiskohteet visuaalisesti.

Kolme tapaa käyttää MOI-mallia: luova tapa

Luovassa tavassa käytetään MOI-kortteja.

- Kortteja voi käyttää vapaasti eri tavoin.
- Kortit auttavat keskustelun herättämisessä.
- Mahdollisia tapoja:
 - Kehittämispäivissä/-hetkissä.
 - Kahvitauoilla.
 - Tiimityön tukeminen.
 - Vuosisuunnittelu.
 - Mahdollisuus keksiä uusia tapoja!

MOI-mallin käyttö pähkinäkuoressa

1. Tutustukaa itsearviointiin työskentelytapana ja ydinkäsitteisiin 'vaikuttavuus ja yhteisöt'.
2. Tutustukaa MOI-malliin ja valitkaa ne moduulit, jotka parhaiten vastaavat museonne tarpeita.

3. Kootkaa itsearviointia tekemään ryhmä, jossa on edustus museonne eri osastoilta tai toiminnoista.
4. Valitkaa yksi tai useampi fasilitaattori organisaatiostanne.
5. Varatkaa aika ja paikka yhteiselle arviointikeskustelulle.

MOI-mallin käyttö pähkinäkuoressa

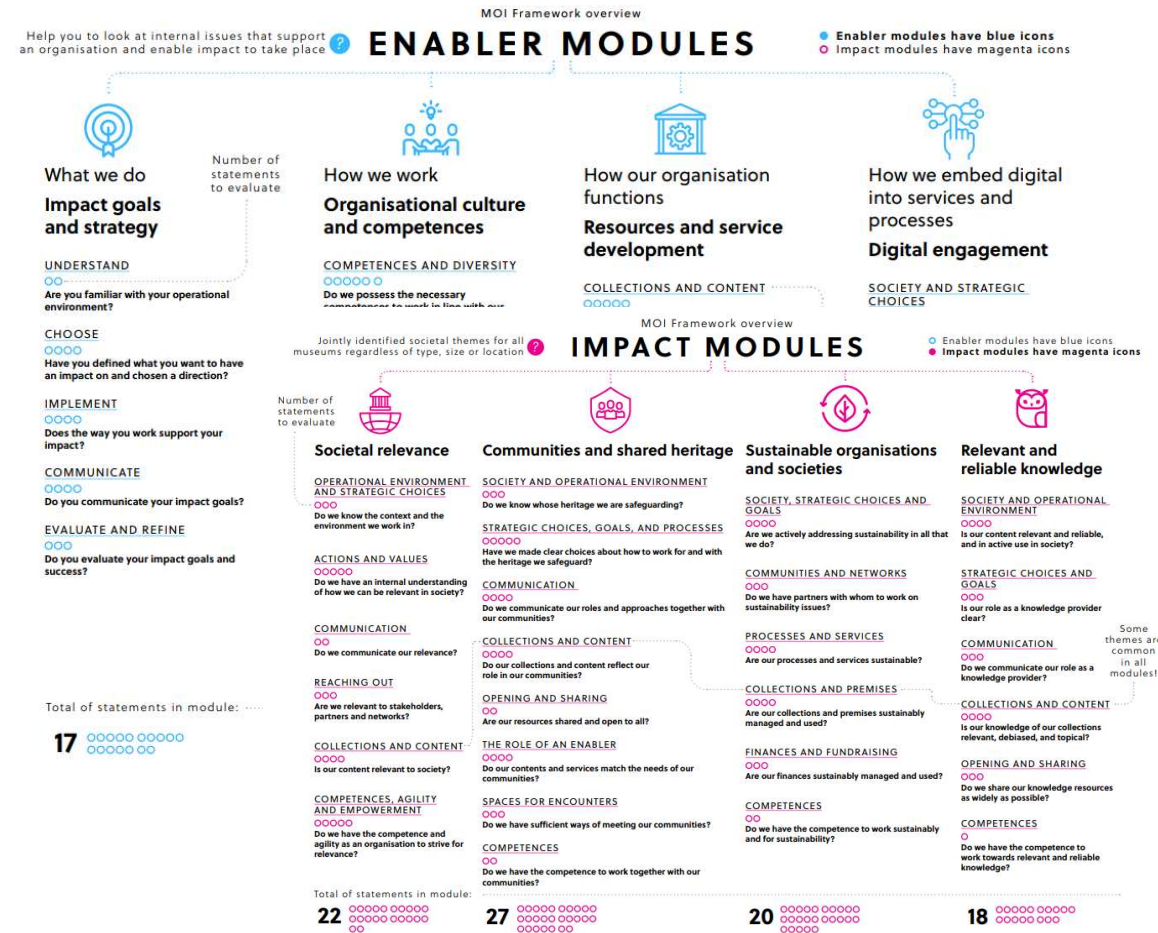
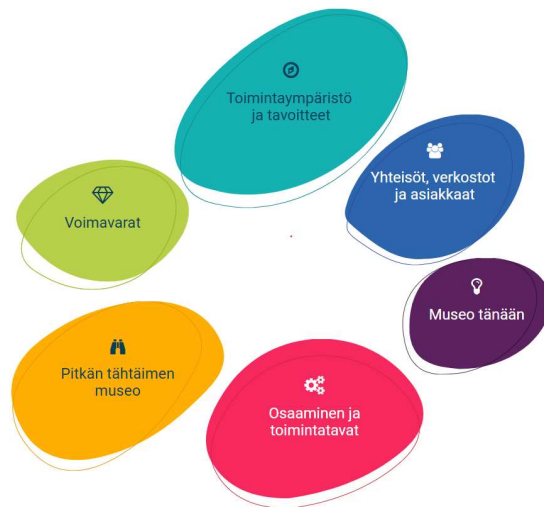

- 6. Tehkää itsearviointi valitsemallanne tavalla, muistakaa varata riittävästi aikaa keskustelulle.
- 7. Kirjatkaa tärkeimmät huomiot, kommentit, päätelmät.

- 8. Asettakaa tavoitteet: tunnistakaa arvioinnista nousseet tärkeimmät kehittämiskohteet.
- 9. Sopikaa, millä tavalla kehittämiskohteita lähdetään kehittämään. Voitte hyödyntää tähän Kehittämistyökirjaa.

Kumpi malli käyttöön?

Museovirasto